

ZP-106

May-2014

Diploma in Labour Laws & Practice

Factories Act, Workmen's Compensation Act, Paper – I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) તમારા જવાબના સમર્થનમાં નિર્ણિત ચુકાદાઓ ટાંકો.

1. કારખાના ધારા-1948 અન્વયે “કારખાનું”, “કામદાર” અને “ઉત્પાદન પ્રક્રિયા” ની દૃષ્ટાંતો તથા નિર્ણિત ચુકાદાઓ ટાંકી સમજૂતી આપો. **20**

અથવા

કારખાના ધારા-1948 અન્વયે કામદારોની તંદુરસ્તી સંબંધી અને જોખમકારક પ્રક્રિયાઓ સંબંધી જોગવાઈઓ કેસ લૉ સહિત વિગતે સમજાવો.

2. કારખાના ધારા-1948 અન્વયે કારખાનાની મંજૂરી, લાઈસન્સ નોંધણી અને નિરીક્ષક સંબંધી જોગવાઈઓ કેસ લૉ સહિત વિગતે સમજાવો. **20**

અથવા

કારખાના ધારા-1948 અન્વયે અઠવાડિક કામના કલાકો, રજાઓ અને સ્ત્રી કામદારો અંગેની જોગવાઈઓ કેસ લૉ સહિત સમજાવો.

3. વેતન ચુકવણી અધિનિયમ-1936 અન્વયે “વેતન”, “વેતન ચૂકવવાનો સમય” અને “વેતન ચૂકવવાની જવાબદારી” વિષે કેસ લૉ સહિત વિગતે ચર્ચા કરો. **20**

અથવા

વેતન ચુકવણી અધિનિયમ-1936 અન્વયે પગારમાંથી અધિકૃત કપાતો અને બિન અધિકૃત કપાતો વિષે કેસ લૉ સહિત વિગતે ચર્ચા કરો.

4. કામદાર રાજ્ય વીમાધારો-1948 હેઠળ કામદારોને આપવામાં આવતાં વિવિધ લાભો નિર્ણિત કેસ સહિત વિગતે સમજાવો. **20**

અથવા

કામદાર રાજ્ય વીમાધારો-1948 હેઠળ કામદાર વીમા અદાલત અને મેડિકલ બેનિફિટ કાઉન્સિલ વિષે વિગતે કેસ લૉ સહિત સમજૂતી આપો.

5. કામદારોના વળતર ધારો, 1923 હેઠળ વિગતે ચર્ચા કરો : (ગમે તે બે) **20**

(1) કામદાર અને આશ્રિત

(2) આંશિક અસમર્થતા અને કાયમી અસમર્થતા

(3) નોટિસ અને હક્કદાવાઓ

(4) માલિકની વળતર ચૂકવવાની જવાબદારી અને કમિશનરની સત્તાઓ

ZP-106

May-2014

Diploma in Labour Laws & Practice

Factories Act, Workmen's Compensation Act, Paper – I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All question carry equal marks.
(2) Cite authorities in support of your answers.

1. Explain the terms – “Factory”, “Worker” and “Manufacturing Process” prescribed under the Factories Act, 1948 with Case Laws. **20**

OR

Explain in detail the provisions pertaining to Health of the workers as well as Hazardous process prescribed under the Factories Act, 1948 with Case Laws.

2. Explain in detail the provisions pertaining to the Approval, Licensing, Registration as well as Inspectors prescribed under the Factories Act, 1948 with Case Laws. **20**

OR

Explain in detail the provision pertaining to the weekly working hours and Holiday as well as special provisions for women workers prescribed under the factories Act, 1948 with Case Laws.

3. Discuss in detail regarding “Wages”, “Time of Payment to Wages” as well as responsibility for payment of wages prescribed under the Payment of Wages Act, 1936 with Case Laws. **20**

OR

Discuss in detail regarding “Authorised deduction from Wages” as well as Unauthorised deduction from Wages Prescribed under the Payment of Wages Act, 1936 with Case Laws.

4. Explain in detail the provisions regarding various benefits available to the Employees prescribed under the Employee's state Insurance Act, 1948 with Case Laws. **20**

OR

Explain in detail the Provisions of the Employee's Insurance Court as well as Medical Benefit Council Prescribed under the Employee's State Insurance Act, 1948 with Case Laws.

5. Explain in detail : (Any **two**) : (Under the Workmen compensation Act, 1923) **20**
(1) Workman and Dependent
(2) Permanent Disablement and Temporary Disablement
(3) Notices and Claims
(4) Employer's liability for compensation and powers of the commissioners